

EMCSE-hírek

Csillagászatkedvelők erdélyi találkozója

Az Erdélyi Magyar Csillagászati Egyesület idén a Madarasi Hargitán a Sűgő Panzióban rendezte meg hagyományos nyári csillagászati táborát augusztus 21–26. között. A rendezvény programjait összesen mintegy harmincöt résztvevő látogatta meg.

Lőrincz Barnabás átveszi az EMCSE elismerő oklevelét (Harmatta János felvétele)

A táborozók értékes és érdekes előadásokat hallgathattak meg. Előadóink voltak: Ladányi Tamás (a TWAN asztrofotós szervezete és a National Geographic Magyarország munkatársa), Horvai Ferenc (a Nagy Károly Csillagászati Közhasznú Alapítvány elnöke és Magyar Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Úrkatatási és Nemzetközi Osztályának munkatársa), Dr. Szenkovits Ferenc (a Babeş-Bolyai Tudományegyetem docense, az egyetem Magyar Matematikai és Informatikai Intézetének vezetője), Dr. Makó Zoltán (a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem docense és dékánja), Szentkirályi Szabolcs (amatőr-csillagász Debrecenből), Várhelyi Attila (amatőr-csillagász, a Vega csillagvizsgáló munkatársa Sepsiszentgyörgyről), Munzlinger Attila (amatőr-csillagász és asztrofotós Gyergyószárhegyről).

A tábor programját nappali és éjszakai gyalogtúrák színesítették, a résztvevők csillogó égből észleléseket végeztek és asztrofotókat készítettek. Az EMCSE gyűlésén a tagságunk megvitatta az egyesület aktuális problémáit és felvázoltuk a jövőbeli lehetőségeket és tennivalókat. A záróünnepségen Horvai Ferenc, a MCSE elnökségi tagja átadta Lőrincz Barnabásnak, az EMCSE elnöknek a MCSE elismerő oklevelét, amelyet az EMCSE érdekében kifejtett tevékenységéért ítéltek oda a Magyar Csillagászati Egyesület elnöksége.

Munzlinger Attila, az EMCSE alelnöke

Távcső határtalanul

2014. október 6-án egy csepeli iskola adománytávcsövet vitt Kulin György szülővárosába, Nagyszalontára. A távcső átadását tucatnyi hazai amatőr összefogása tette lehetővé.

A távcső eredeti tulajdonosa Sztikay Gábor volt. A műszer jelképes összegért került Bakos Gáspárhoz, de azóta sok év telt el. A 2014-es tarjáni táborban Bakos Gáspár felállította ezt a régóta kihasználatlanul porosodó távcsövet. Ez a távcső gazdát keres... Az „értékesítés” feltételei szokatlanok voltak: cél csak az volt, hogy olyan valakihez kerüljön, aki ezt a 20 cm-es f/5-ös Newtont használni fogja. Az „eladó” még azt is megjegyezte, hogy az a fontos, hogy újra, az ég alatt legyen a távcső.

Felvettem, hogy mi szívesen elvinnénk Szalontára, mivel ősszel Kulin szülővárosába készülök egy 50 fős csoporttal. A busz elbírja és biztosan örülnének egy ilyen eszköznek.

Sajnos a műszer felújításra szorult, ajánékba vinni pedig csak jól működő távcsövet szabad. A mechanika rendbetételét és karbantartását Varga Róbert vállalta. Ígéretét betartotta, mint mindig. Egy komplett esztergályos műhelyben újragyártotta a hiányzó alkatrészeket, és megjavította, ami kotyogott,

és tette, amit tenni lehetett. Mindez jó pár hétig eltartott.

Bakos Gáspár a táborban megmutatta a főtüköröt, de ezen a főtükörön már alig volt alumínium, sok helyen át lehetett rajta látni, mint egy lencsén. Ki vállal egy ekkora tüköröt két hónap alatt? A főtükör ügyét Schné Attila vállalta fel, Bakos Gáspár közvetítésével. Kérésünkre az optikát helyben kiszerezte és megígérte, hogy ha a főtükör felülete arra érdemes, akkor újra gőzöli.

A tükör tehát a gerescei táborból a Bakonyba, Gyulafirátótra került. Sajnos a tükör az első teszteken megbukott. A felület a mai elvárásoknak nem felelt meg, így nem adható át, legőzölni is fölösleges...

A munkába állt Bakos-távcső

Nem adtuk fel. Schné Attila közvetítésével a főtükör szeptemberben már Miskolcon volt. Az ilyen fényerős tüköröt Zsámba Istvánra kell bízni. A felület rendbehozását Kurucz János rovatvezetőnk is vállalta volna, de ő csak októberben tudott volna munkához látni. A tükör felülete tehát a Miskolcon változott meg, sok-sok munkával: 0,5-ös Strehlről 0,97-re javult.

A sok szervező, közvetítő és szerelő szakmunka azonban falta a napokat és a heteket. Október hatodikáig, a találkozó időpontja vészes gyorsasággal közeledett. Úgy tűnt, mégis hiába volt a sok önzetlen segítség, mert már csak 10 nap volt a távcső tervezett átadásig. Az időpont viszont erősen kötött volt, mert a nagyszalontai találkozót már vagy fél éve tavasszal lekötöttük, amikor a nyári adomány távcsőnek még híre sem volt.

Az optikai felület már tökéletes, de ki vállal

minőségi gőzölést rövid határidőre? A gőzöléssel végül olyan embert bízam meg, aki csak tökéletes munkát ad ki a kezei közül. A tükör tehát újra útra kelt, és a postával utazott pár száz kilométert, de négy nappal az átadás előtt már igazi első osztályú fényvisszaverő réteget kapott, akárcsak a segédtükör. A tüköröket tehát megint kocsikáztatni kellett egy kicsit, de még aznap este, a tubusba visszaszerelte, és beállította Varga Róbert barátunk. Szarka Levente jóvoltából ekkorra a távcsőnek keresője és okulárjai is voltak.

A Partiumban, Kulin és Arany szülővárosában a szép Nagyszalontán hamarosan kiderül, milyen munkát végeztünk. Hétfő hajnalban indulunk!

Nagyszalontán átadtuk a távcsövet. A gimnáziumot Kiss Mária aligazgató asszony, az amatőröket Csukás Mátyás képviselte. A városban a hétfői szünnap ellenére is megnyílt előttünk a Csonka-torony. Láttuk az Arany János Múzeumot. Az iskolában sok finomság és sok diák várt bennünket. Kevés időnk volt, de végigvittek minket a gimnáziumon és a városon. Együtt koszorúztuk meg Kulin György szobrát. Ezeket a segítőköt egyetlen dolog kötötte össze: valamennyien annak az egyesületnek a tagjai, amelyet Kulin György alapított. A távcső felállítási helye Kulin szülővárosában, az Arany János Gimnáziumban lesz. Távcsövet ugyan pénzért is lehet venni, de az összefogás és az egymásra való odafigyelés fillérekből is csodákat tehet.

A távcső felújításában és a munka szervezésében, vagy tanácsokkal a következő MCSE-tagok vettek részt: Bakos Gáspár, Becz Miklós, Kurucz János, Mizser Attila, Schné Attila, Szarka Levente, Varga Róbert, Zsámba István. A Vermes Miklós Általános Iskola tanulói közül: Budavölgyi Ádám, Makula Norbert, Mauks Bence, Tormássy Miklós, Vadász Dániel működött közre.

A Vermes Miklós Általános iskola utazására a „Határtalanul!” pályázat adott lehetőséget. A pályázat címe: „Legendás tájak, legendás emberek földön és égen”. Véletlenül pedig igenis vannak: Iskolánk a Tejút utcában, Csillagtelepen van.

Becz Miklós